

3 ก้าวต่อไปในการแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่ที่มีงานอุตสาหกรรม

4 การปลูกจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม แก่นักเรียนในพื้นที่ที่มีงานอุตสาหกรรม

6 สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ที่มีงานอุตสาหกรรม

8 การมีส่วนร่วมของเครือข่ายอาสาสมัคร "ผู้พิทักษ์สิ่งแวดล้อมระยอง"

ทักทาย...

นับตั้งแต่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้ประกาศให้พื้นที่ตำบลบางตาตุบและบริเวณใกล้เคียงเป็นเขตควบคุมมลพิษ เจ้าหน้าที่กรมควบคุมมลพิษได้เข้าร่วมปฏิบัติงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นเขตควบคุมมลพิษอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้คำปรึกษาในการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษ รวมทั้งเข้าพื้นที่ประสานงาน ติดตามตรวจสอบและให้ความรู้กับประชาชนในท้องถิ่นมาโดยตลอด และนับเป็นโอกาสที่ คพ. มีเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อมระยอง เข้าร่วมปฏิบัติงานเฝ้าระวัง ติดตามคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ คพ. ยังได้ดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมกับสถานศึกษา คัดเลือกโรงเรียนช่วยไปงเข้าร่วมศึกษาด้านปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสำคัญกับปัญหามลพิษทางอากาศและแลกเปลี่ยนมุมมองประสบการณ์สิ่งแวดล้อม ในการประชุมร่วมระหว่างนักเรียนไทยและญี่ปุ่น ณ เมืองนินามิอุโงชิมะ ประเทศญี่ปุ่น เมื่อวันที่ 18 กุมภาพันธ์ ที่ผ่านมา

จดหมายข่าวพิทักษ์สิ่งแวดล้อมระยองฉบับนี้ ได้รวมเรื่องราวบางส่วนของการทำงาน ของกรมควบคุมมลพิษ เก็บมาบอกเล่า ติดตามอ่านได้ในฉบับ

ที่ปรึกษา

ดร.สุพัฒน์ นายวรศาสตร์ ดร.วิจารณ์	หวังวงศ์วัฒนา อภัยพงษ์ สิมาฉายา	อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ และรักษาราชการผู้อำนวยการสำนักจัดการ คุณภาพอากาศและเสียง
---	---------------------------------------	---

บรรณาธิการ

ดร.วิจารณ์	สิมาฉายา
------------	----------

กองบรรณาธิการ

นางสาวอรอรพรรณ นายวัชรไชย นางสาวปริเมษ นางสาววราวรรณ นายธานี นางสาวกนกพร	มานุญวงศ์ ขมิ้นทกุล เจริญพคุณ เฉลิมไอสู่ จารุณี ไพโรสาร	ดร.ชยาวีร์ ดร.เกศินี นายธีระพล นางสาวสุวิษา นายนิชร	หวังเจริญรุ่ง อุษะพำนัก ติษยาธิคม กัลยาณมิตร คงเพชร
---	--	---	---

ดำเนินการโดย ..

ฝ่ายเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขานุการกรม
กรมควบคุมมลพิษ 92 ซอยพหลโยธิน แขวงสามเสนใน
เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

ก้าวต่อไปในการแก้ไขปัญหา

มลพิษในพื้นที่มาบตาพุด

นอกจากการที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้ประกาศให้พื้นที่ตำบลมาบตาพุดและบริเวณใกล้เคียงเป็นเขตควบคุมมลพิษ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในท้องที่จัดทำแผนปฏิบัติการเสนอต่อผู้ว่าราชการจังหวัดและได้ประกาศในราชการกิจจานุเบกษา ในวันที่ 1 พฤษภาคม 2552 ตามพระบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่และจังหวัดอยู่ในระหว่างการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษหรือการหาทางออกของคณะกรรมการสี่ฝ่าย เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 67 วรรคสอง รวมทั้งการติดตามและแก้ไขปัญหาของคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ที่ทำนรองนายกรัฐมนตรี เป็นประธานคณะกรรมการและคณะทำงานที่ออกตรวจสอบสภาพพื้นที่และรับฟังปัญหา รวมทั้งการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินโครงการเร่งด่วน พร้อมทั้งผลักดันการจัดสรรงบประมาณในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชุมชน

กรมควบคุมมลพิษ ได้ดำเนินการตรวจสอบและบ่งชี้สภาพปัญหา พบว่า ในปี 2553 ยังคงมีปัญหาหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหาย่างต่อเนื่องและเร่งด่วนใน 3 ประเด็นหลัก ได้แก่ (1) ปัญหาการปนเปื้อนของสารอินทรีย์ระเหยง่ายบางชนิดในบรรยากาศ (2) ปัญหาการปนเปื้อนของโลหะหนักและสารอินทรีย์ระเหยง่ายในดินและน้ำใต้ดิน และ (3) ปัญหาการสะสมตัวของตะกอนดินสีดำที่ปนเปื้อนบริเวณอ่าวประดู่และปากคลองซากหมาก โดยได้นำเสนอคณะกรรมการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออกในการประชุมครั้งที่ 5/2552 วันที่ 3 ธันวาคม 2552 และคณะกรรมการได้มอบหมายให้กรมควบคุมมลพิษ ประสานดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

กรมควบคุมมลพิษได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลตรวจสอบและกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหามาตรฐานและสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้น โดยกำหนดนัดประชุมหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ประกอบการภาคอุตสาหกรรมในพื้นที่เป็นประจำต่อเนื่อง จนกว่าการแก้ไขปัญหามาตรฐานจะบรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนด โดย

ในเบื้องต้นผลจากการประชุมหารือในวันที่ 25 พฤศจิกายน 2552 ณ สำนักงานนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ได้มีการพิจารณาสภาพปัญหาและกำหนดแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหามาตรฐานเบื้องต้นแล้วซึ่งจะได้มีการดำเนินงานเป็นระยะต่อไป รวมทั้งการประชุมเพื่อจัดทำแผนปรับลดมลพิษจากผู้ประกอบการ การตรวจสอบกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ เพื่อบ่งชี้ปัญหา รวมทั้งการแก้ไขปัญหามลพิษหลักในบรรยากาศ และน้ำใต้ดิน

จากการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ 2/2553 เมื่อวันที่ 22 เมษายน 2553 เห็นชอบในการจัดตั้งคณะอนุกรรมการ 2 ชุด คือ คณะอนุกรรมการกำกับดูแลการแก้ไขปัญหามลพิษในเขตควบคุมมลพิษจังหวัดระยอง และพื้นที่ใกล้เคียงและคณะอนุกรรมการพหุภาคีเพื่อแก้ไขปัญหามลพิษและพัฒนาคุณภาพชีวิตในพื้นที่จังหวัดระยอง เพื่อทำหน้าที่กำกับดูแลและสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการเพื่อลดและขจัดมลพิษในเขตควบคุมมลพิษจังหวัดระยอง รวมทั้งการดำเนินงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมป้องกัน ลดและขจัดมลพิษในพื้นที่จังหวัดระยองให้เป็นไปอย่างบูรณาการและบรรลุผลสัมฤทธิ์ รวมทั้งการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ใน 3 โครงการ คือ

- (1) โครงการศึกษามลกระทบการได้รับสารอินทรีย์ระเหยต่อสุขภาพของประชากรและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดระยอง วงเงิน 10,454,850 บาท ระยะเวลา 2 ปี โดยสถาบันวิจัยจุฬาภรณ์
- (2) โครงการศึกษามลกระทบจากการสัมผัสมลพิษต่อสุขภาพของประชากรในจังหวัดระยอง วงเงิน 13,650,000 บาท ระยะเวลา 2 ปี โดยคณะสาธารณสุขศาสตร์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต
- (3) โครงการศึกษา Exposure Assessment ของประชากรต่อมลพิษอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดระยอง วงเงิน 12,038,158 บาท ระยะเวลา 2 ปี โดยคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ก้าวต่อไปในการแก้ไขปัญหามลพิษในพื้นที่มาบตาพุด นอกจากจะดำเนินการในเรื่องของปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังให้ความสำคัญกับปัญหาด้านสุขภาพอนามัยของประชาชนที่จะต้องรีบเร่งดำเนินการ

การปลูกจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม

แก่นักเรียนในพื้นที่มาบตาพุด

กรมควบคุมมลพิษ ได้ให้ความสำคัญต่อการปลูกจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมในการมีส่วนร่วมติดตามตรวจสอบควบคุม มืองกันแก๊สและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เริ่มตั้งแต่เด็ก ดังกล่าวที่ว่า “ไม่อ่อนดั่งฟาง ไม่แก่ดั่งขาก” ซึ่งเริ่มเสมือนการถอดอาภรณ์ด้านความรู้ความเข้าใจเรื่องมลพิษสิ่งแวดล้อม การรับมรดกสิ่งแวดล้อมและทัศนคติในหัวใจและเห็นความสำคัญของสิ่งแวดล้อม และมีส่วนร่วมในการเมืองกันและแก๊สไอไม่ โดยกรมควบคุมมลพิษ (ตพ.) ร่วมกับศูนย์วิจัยการทดสอบพิษของกรดและสารออกซิแดนท์ (ADORC) ซึ่งสนับสนุนโครงการติดตามตรวจสอบ การทดสอบพิษของกรดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง (EANET) และมูลนิธิสิ่งแวดล้อมจังหวัดนันทinate ประเทศญี่ปุ่น ดำเนินโครงการความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา การดำเนินงานระหว่างปี 2550-2552 มีโรงเรียนวัดเสม็ดท่า กรุงเทพมหานคร โรงเรียนชาชักจิจิ โรงเรียนห้วยตะมะจิจิ โรงเรียนนุตาจิจิ และโรงเรียนโตนทัน ประเทศญี่ปุ่น ทั้งรวมกันโรงเรียนรองรับดำเนินการด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาให้กับเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6

ในระหว่างปี 2552-2553 ได้มีการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยเมื่อพิจารณาถึงความสำเร็จจากการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมาและความพร้อมที่มากขึ้น จึงได้ขยายกิจกรรมไปสู่โรงเรียนอิชิโนเสะ และโรงเรียนนาคาโนชิม่า ประเทศญี่ปุ่น ในส่วนประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับปัญหาสิ่งแวดล้อมในพื้นที่มาบตาพุด จึงได้ขยายกิจกรรมไปสู่พื้นที่มาบตาพุด พร้อมทั้งคัดเลือกโรงเรียนวัดห้วยโป่งเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมในรูปแบบเดียวกับปี 2550-2552 มีรายละเอียดสรุปผลการดำเนินกิจกรรมสรุปได้ดังนี้

- การนำความรู้ด้านมลพิษสิ่งแวดล้อมผ่านการบรรยายและการทดลองอย่างง่าย เด็กนักเรียนไทยได้เรียนรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยให้ความสำคัญกับปัญหามลพิษทางอากาศและการตกสะสมของกรด ร่วมกันทำการทดลอง

อย่างง่าย เช่น การตรวจวัดค่าความเป็นกรด-ด่างของน้ำฝน (pH) การตรวจวัดค่าความเข้มข้นของก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ (NO2) การตรวจวัดปริมาณฝุ่นละออง การศึกษาการเจริญเติบโตของถั่วงอกโดยใช้น้ำเลี้ยงที่มีค่าความเป็นกรด-ด่างแตกต่างกัน และการศึกษาผลกระทบการกัดกร่อนวัสดุของน้ำฝน นอกจากนี้ได้ร่วมกันระดมความคิดเห็นในการป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศและฝนกรด

- การประชุมระหว่างเด็กนักเรียนไทยและญี่ปุ่น (Environmental Conference of School Children) โดยจัดขึ้นเป็นครั้งที่ 3 ในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2553 ณ เมืองมินามิอุโอบุมา ประเทศญี่ปุ่น เพื่อนำเสนอผลการดำเนินกิจกรรม แลกเปลี่ยนมุมมองและประสบการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา และหารือแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุน

กิจกรรมด้าน Public Awareness ในกลุ่มประชาชนทั่วไป และกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมสำหรับโรงเรียนภายในประเทศ เครือข่าย EANET โดยมีผู้แทนเด็กนักเรียน ครู และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องของประเทศไทยและญี่ปุ่นเข้าร่วมประชุม นอกจากนี้ยังมีผู้แทนจาก ADORC คณะกรรมการการศึกษาเมืองมินามิอุโอมะผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาญี่ปุ่น มูลนิธิอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจังหวัดนิกาทะ NGO และ NPO เข้าร่วมประชุม รวมถึงผู้แทนครูและนักเรียนจากโรงเรียนวัดแสมดำ และโรงเรียนวัดห้วยโป่งเข้าร่วมประชุมด้วย สรุปได้ดังนี้

1. เด็กนักเรียนจากโรงเรียนวัดแสมดำ โรงเรียนวัดห้วยโป่ง โรงเรียนอจิโนะเสะ โรงเรียนนาคะโนะชิมะ โรงเรียนมุยะคะมาจิ และโรงเรียนอิคาซะวะ ได้นำเสนอผลการดำเนินงานและผลการทดลองอย่างง่ายได้แก่ การวัดค่า pH ของน้ำฝนและหิมะ การตรวจวัดค่าความเข้มข้นของก๊าซไนโตรเจน

ไดออกไซด์ (NO2) การศึกษาการเจริญเติบโตของถั่วงอกและต้นอ่อนหัวไชเท้าโดยใช้น้ำเลี้ยงที่มีค่า pH แตกต่างกัน ผลของน้ำฝนต่อการกักตัวของมลพิษ การเปลี่ยนแปลงของแมงน้ำ อุโอมะในประเทศญี่ปุ่น รวมถึงแลกเปลี่ยนมุมมองและประสบการณ์การดำเนินกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาด้านมลพิษทางอากาศและการตกสะสมของกรดในสิ่งแวดล้อม รวมถึงได้แบ่งกลุ่ม คณะกันระหว่างโรงเรียน เพื่อร่วมกันระดมความคิดและนำเสนอสิ่งที่สามารถทำได้เพื่อปกป้องสิ่งแวดล้อมเน้นที่ปัญหาหมอกพิษทางอากาศและฝนกรด โดยเด็กนักเรียนต้องการบอกกับเพื่อนๆ คนในครอบครัว คนในประเทศ และคนทั่วโลก ให้ร่วมกันใช้พลังงานอย่างประหยัด ร่วมกันเดินหรือใช้จักรยานในการเดินทางใกล้ๆ การปลูกต้นไม้ และอนุรักษ์ป่าไม้ ใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า คัดแยกขยะ และให้พูดจริง-ทำจริงเรื่องสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้อยากให้มีการรณรงค์ผ่านทางโปสเตอร์ หนังสือพิมพ์ รวมถึงโทรทัศน์ นอกจากนี้เด็กนักเรียนได้ร่วมกันปฏิญาณตนเป็นผู้นำด้านสิ่งแวดล้อมโดยมี

สโลแกนว่า “เราคือผู้นำในการพิทักษ์และรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม”

2. ผู้เข้าร่วมประชุม (ยกเว้นเด็กนักเรียน) ร่วมหารือและให้ข้อคิดเห็นต่อการประชุมด้านสิ่งแวดล้อมของเด็กนักเรียน โดยมีความคิดเห็นเห็นว่า สามารถสังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลงของเด็กนักเรียนหลังจากเข้าร่วมโครงการ เช่น ใช้ดินสอจนหมด มีการปิดไฟฟ้าเมื่อไม่ได้ใช้งาน ควรปรับปรุงหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านอื่นๆ ให้มากขึ้น สนับสนุนให้เริ่มต้นทำกิจกรรมด้านการป้องกันแก้ไขปัญหามลพิษและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและต้องทำอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ควรกำหนดวิชาด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาไว้ในหลักสูตรการเรียนการสอนด้วย ทั้งนี้ควรจัดสรรเวลาสำหรับการดำเนินกิจกรรมเพิ่มจากการเรียนการสอนตามหลักสูตรปกติ และผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญในประเด็นนี้ด้วย และควรส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กนักเรียนได้นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวัน และบอกต่อกับเพื่อนในโรงเรียนรวมถึงผู้ใหญ่เพื่อร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อมต่อไป

กิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญ ช่วยส่งเสริมให้เด็กนักเรียนซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญในการร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอนาคต มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาสิ่งแวดล้อมมากยิ่งขึ้น รวมถึงช่วยสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงควรดำเนินโครงการสิ่งแวดล้อมศึกษาอย่างต่อเนื่องในอนาคตและขยายไปสู่โรงเรียนอื่นๆ ด้วย ทั้งนี้ กรมควบคุมมลพิษ ได้ให้ความสำคัญกับเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา ร่วมกับการดำเนินภารกิจหลักในปัจจุบัน เนื่องจากเป็นหนึ่งในวิธีการที่ช่วยป้องกันและแก้ปัญหามลพิษที่ต้นเหตุได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงเป็นการลงทุนที่คุ้มค่าในการสร้างทรัพยากรบุคคลที่ตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยจะพยายามพัฒนาอุปกรณ์วิธีการติดตามตรวจสอบอย่างง่ายที่มีมาตรฐาน ซึ่งประชาชนในท้องถิ่นสามารถดำเนินการติดตามตรวจสอบได้เองแบบเบ็ดเสร็จ เพื่อให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปมีส่วนร่วมและเป็นการปลูกจิตสำนึกในการรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อม รวมถึงจัดหลักสูตรฝึกอบรมด้านปัญหาสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วมในการป้องกันแก้ไข ให้แก่เด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาตอนปลายและมัธยมศึกษาตอนต้น เน้นเรื่องมลพิษทางอากาศ น้ำ และขยะ ซึ่งเป็นปัญหาใกล้ตัวเด็กนักเรียน เพื่อให้ความรู้และปลูกฝังให้เป็นเยาวชนร่วมพิทักษ์และรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมต่อไป

สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม

ในพื้นที่มาบตาพุด

รายงานสถานการณ์คุณภาพน้ำ ช่วงต้นปี 2553

คุณภาพน้ำในคลองสาธารณะ จากการตรวจวัดเมื่อเดือนธันวาคม 2552 ยังมีความเสื่อมโทรม กล่าวคือจัดอยู่ในแหล่งน้ำประเภทที่ 5 เมื่อเทียบกับมาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน จำนวน 8 คลอง ได้แก่ คลองชากหมาก(รวมคลองน้ำดำ) คลองห้วยใหญ่ คลองพูน คลองตากวน คลองหลอด คลองน้ำชา คลองบางกระพูน และคลองน้ำหุ จัดอยู่ในประเภทที่ 4 เมื่อเทียบกับมาตรฐานคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน จำนวน 3 คลองคือ คลองบางเบ็ด คลองคา และคลองกันปึก คลองที่มีปัญหาคุณภาพน้ำรุนแรงขึ้น ได้แก่ คลองน้ำหุ บริเวณท้ายหมู่บ้านเพลินใจ 2 ส่วนโลหะหนักตรวจพบสารหนูเกินมาตรฐานน้ำผิวดิน จำนวน 3 คลอง ได้แก่คลองพูน คลองห้วยใหญ่ และคลองหลอด

ผลจากการตรวจสอบคุณภาพน้ำทะเล บริเวณโดยรอบนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2553 พบว่า ในน้ำทะเล มีพารามิเตอร์ที่มีค่าเกินมาตรฐานฯ 4 ชนิด ได้แก่ ออกซิเจนละลาย บริเวณปากคลองชากหมาก และปากคลองตากวน พบค่า 3.8 และ 2.5 มิลลิกรัมต่อลิตร ตามลำดับ (มาตรฐานกำหนดไม่น้อยกว่า 4 มิลลิกรัมต่อลิตร) แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด บริเวณปากคลองชากหมาก พบค่า 4900 เอ็มพีเอ็นต่อ 100 มิลลิลิตร (มาตรฐานกำหนดไม่เกิน 1,000 เอ็มพีเอ็นต่อ 100 มิลลิลิตร) ปะการัง บริเวณจุดระบายน้ำโรงไฟฟ้าไกวส์ พบค่า 0.17 ไมโครกรัมต่อลิตร (มาตรฐานกำหนดไม่เกิน 0.10 ไมโครกรัม

สภาพคลองสาธารณะในพื้นที่ ได้แก่ คลองน้ำหุและคลองหลอด

ต่อลิตร) และปิโตรเลียมไฮโดรคาร์บอนทั้งหมด บริเวณปากคลองชากหมาก และหาดทรายทอง(กระซังเลี้ยงหอย) พบค่า 6.16 และ 5.51 ไมโครกรัมต่อลิตร ตามลำดับ (มาตรฐานกำหนดไม่เกิน 5 ไมโครกรัมต่อลิตร) นอกจากนี้ยังได้ทำการตรวจวัดปริมาณปรอทและสารหนูในเนื้อเยื่อสัตว์น้ำ พบว่า อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานอาหารทะเลที่กำหนดในสัตว์น้ำที่มนุษย์บริโภค โดยปรอท พบค่า <0.0005 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักแห้ง และสารหนูอินทรีย์ พบค่า 0.006-0.019 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักแห้ง (มาตรฐานกำหนดไม่เกิน 0.5 และ 2 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมน้ำหนักแห้ง ตามลำดับ)

สภาพน้ำทะเลบริเวณอ่าวประจวบ

คุณภาพน้ำใต้ดิน กรมควบคุมมลพิษได้เก็บตัวอย่างคุณภาพน้ำใต้ดินในพื้นที่เขตควบคุมมลพิษจังหวัดระยองในช่วงเดือนธันวาคม 2552 เป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 65 บ่อ เป็นบ่อน้ำบาดาล 19 บ่อและบ่อน้ำตื้น 46 บ่อ พบว่าในน้ำบาดาลมีพารามิเตอร์ที่เกินมาตรฐานประกอบด้วยโลหะหนัก ได้แก่ สารหนู เหล็ก แมงกานีส และสังกะสี และสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย ได้แก่ ไวนิลคลอไรด์โมโนเมอร์ และ 1,2-ไดคลอโรอีเทน ในน้ำบ่อตื้นมีพารามิเตอร์ที่เกินมาตรฐาน ประกอบด้วยโลหะหนัก ได้แก่ สารหนู เหล็ก แมงกานีส ซีลีเนียม และตะกั่ว และสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย ได้แก่ ไวนิลคลอไรด์โมโนเมอร์ คาร์บอนเตตระคลอไรด์ และ 1,2-ไดคลอโรอีเทน ทั้งนี้สารมลพิษที่เกินมาตรฐานเป็นสัดส่วนสูงที่สุดในน้ำใต้ดิน ได้แก่ สารหนู และแมงกานีส ซึ่งมีอัตราการเกินค่ามาตรฐานเท่ากับร้อยละ 18.46 และ 26.15 ตามลำดับ

การเก็บตัวอย่างคุณภาพน้ำใต้ดิน

บ่อน้ำบาดาลในโรงงานอุตสาหกรรมที่เข้าสำรวจ

รายงานสถานการณ์คุณภาพอากาศ ช่วงต้นปี 2553

สารมลพิษทางอากาศพื้นฐาน

ผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศในช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2553 พบว่า ค่าเฉลี่ยและค่าสูงสุดของก๊าซซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ก๊าซไนโตรเจนไดออกไซด์ และก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนก๊าซโอโซน และฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน 10 ไมครอน พบค่าส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานฯ

สารอินทรีย์ระเหยง่าย (Volatile Organic Compounds, VOCs)

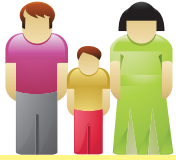
ผลการตรวจวัดสาร VOCs ในพื้นที่ จำนวน 9 สถานี ในช่วงระหว่างเดือนมกราคม-เดือนกุมภาพันธ์ 2553 พบว่า สาร VOCs ส่วนใหญ่มีค่าความเข้มข้นต่ำ ยกเว้น

สารเบนซีน มีค่าสูงในเดือนมกราคม และมีแนวโน้มลดลงในเดือนกุมภาพันธ์

1,3-บิวทาไดอีน ส่วนใหญ่มีแนวโน้มลดลง แต่บางสถานียังมีค่าสูง ได้แก่ สถานีมาบตาพุด สถานีตากวน และสถานีวัดปลวกเกตุ

สาร 1,2-ไดคลอโรอีเทน ยังคงมีค่าสูงในเดือนมกราคม และมีแนวโน้มลดลงในเดือนกุมภาพันธ์

การมีส่วนร่วมของเครือข่ายอาสาสมัคร “ผู้พิทักษ์สิ่งแวดล้อมระยอง”

การเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดระยองผ่านเครือข่ายอาสาสมัคร “ผู้พิทักษ์สิ่งแวดล้อมระยอง” นับว่าเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนในการติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมทั้งด้านคุณภาพอากาศ คุณภาพน้ำหรือด้านสิ่งแวดล้อมอื่นๆ รวมทั้งเพิ่มช่องทางในการสื่อสารระหว่างชุมชนและภาครัฐเพื่อนำไปสู่การมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ปัจจุบันมี “อาสาสมัครผู้พิทักษ์สิ่งแวดล้อมระยอง” จำนวน 600 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 มีนาคม 2553)

การดำเนินงานที่ผ่านมามีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552 จนถึงปัจจุบัน สำนักจัดการคุณภาพอากาศและเสียง ได้จัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การเสริมสร้างศักยภาพและส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพิทักษ์คุณภาพอากาศระยอง” จำนวน 3 ครั้ง โดยครั้งล่าสุดจัดขึ้นเมื่อวันที่ 30 มีนาคม 2553 ณ โรงแรมไกลเด็น ซิตี้ ระยอง จังหวัดระยอง มีอาสาสมัครฯ เข้าร่วมฝึกอบรม รวมทั้งสิ้น 163 คน และมีการพัฒนาความรู้ไปสู่ชุมชนผ่านอาสาสมัครฯ ในรูปแบบของการให้ความรู้พื้นฐานด้านสิ่งแวดล้อม แหล่งกำเนิดมลพิษ แนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ และช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศออกสู่สาธารณะชน

การติดตามตรวจสอบคุณภาพอากาศ อาสาสมัครฯ ได้เข้าเยี่ยมชม**สถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศในบรรยากาศ ณ สถานีอนามัยบางตาพูด** เพื่อศึกษาวิธีการใช้เครื่องมือตรวจวัดปริมาณก๊าซต่างๆ ที่มีในบรรยากาศ เช่น ซัลเฟอร์ไดออกไซด์ ไนโตรเจนออกไซด์ โอโซน คาร์บอนมอนอกไซด์ สารอินทรีย์ระเหยง่าย รวมทั้งฝุ่นละออง วิธีการตรวจวัดทางอุตุนิยมวิทยา เช่น ทิศทางและความเร็วลม ปริมาณน้ำฝน เป็นต้น และเพื่อให้การดำเนินงานของเครือข่ายฯ เกิดความเข้มแข็งและต่อเนื่อง จึงทำการคัดเลือกประธานในแต่ละครั้งให้เป็นตัวแทนในการประสานและดำเนินงานระหว่างภาครัฐกับชุมชน รวมถึงเป็นผู้แทนในท้องถิ่นที่จะช่วยกระตุ้นให้ชุมชนตระหนักถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมและให้ความร่วมมือในการรักษาสิ่งแวดล้อมร่วมกัน

เรียน

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตเลขที่ 32/2538
ไปรษณีย์สามเสนใน

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

ติดต่อขอทราบข้อมูลเพิ่มเติมและสมัครสมาชิกจดหมายข่าวฯ ได้ที่
กรมควบคุมมลพิษ
กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
92 ซอยพหลโยธิน 7 ถนนพหลโยธิน สามเสนใน พญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทร 0 2298 2082-4 โทรสาร 0 2298 2085 www.pcd.go.th